

Тернопільський ОКІППО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
7 клас
Українська мова

I. Склади і запиши есе «*Безсмертя народу – у його мові*» (обсяг – до 1,5 сторінки), використай різні форми дієслова, познач їх хвилястою лінією.
13 балів

II. Запиши речення, усунувши риси й дужки, за потреби встав замість крапок відповідні літери, знаки та розділові знаки. Виконай синтаксичний розбір речення (підкресли члени речення, надпиши над ними відомі тобі частини мови, дай характеристику всій конструкції). Випиши непоширене словосполучення і виконай його розбір.

На в..соких могилах т..мніют.. кам..яні баби й/і/ не/зрячими оч..ма (в/у)д..вляю..т..я у/в степ (І. Цюпа).
7 балів

III. Відредагуй речення і запиши їх.

1. Вибираючи свій путь, не забудь урахувати усі обставини. 2. Список публікацій повинен бути оформлений згідно бібліографічних стандартів. 3. Дані працівники фінансуються директорами промислових підприємств. 4. Шановний Василь Іванович, зичимо Вам достатку і здоров'я.
2 бали

IV. Виконай завдання, дотримуючись чіткості і лаконічності у висловленнях.

1. Спиши речення, виправивши допущені орфографічні помилки. Зроби фонетичний розбір підкресленого однією лінією слова

Над швидкоплинним Дінцем, на стрімкій скелі височить святогірська церква – визначна пам'ятка української архітектури кінця XVII століття. Незвичайна краса храму на тлі мальовничої місцевості сдавна викликає захоплення. Саме тут відомий поет-романтик Михайло Петренко написав вірш, який став народною піснею Дивлюсь я на небо та й думку гадаю (за Л. Поповою).

2. Виконай морфологічний розбір виділеного у другому реченні тексту попереднього завдання (після редагування) слова «*мальовничої*».

3. Правильно узгоджено прикметник з іменником у кожному рядку, **ОКРІМ:**

А глибока Міссурі, стара шинель

Б сильна нежить, цікава Перу

В весільна корогва, цікаве дівча

Г малий плакса, жива івасі

Д вільна птаха, піщаний насип

3 бали

Усього 25 балів

Тернопільський ОКШПО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
7 клас

Українська література

I. Дай стислі пояснення (1 – 2 речення).

З погляду теоретика літератури...

1. До якого різновиду суспільно-побутових пісень належить «*Ой у стіну криниченька...*»? Чому? **2**

бали

З погляду дослідника художнього тексту...

2. Як називають художні засоби «молодий козак», «чорні брови», «чисте поле», «вороний кінь», що характерні для народних пісень? Наведи ще декілька прикладів цих засобів з вивчених творів.

2 бали

З погляду ерудита...

3. Які пісні називають співанками, «перлами розсипаного намиста»? Хто з відомих краян, коли і де записував такі пісні? **2 бали**

II. На основі особливостей художнього стилю пропонованого уривка визнач, з якого літературного твору його узято. Заповни паспорт твору:

Було се 1241 року. Весна стояла в ... горах. Одної прегарної днини лунали лісисті пригірки Зелемня голосами стрілецьких рогів і криками численних стрільців.

Се новий ... боярин, ..., справляв великі лови на грубу звірину. Він святкував почин свого нового життя,— бо недавно князь ... дарував йому в ... величезні полонини і ціле одно пригір'я Зелемня; недавно він появився в тих горах і побудував собі гарну хату і оце першу учту справляє, знайомиться з доколичними боярами. По учті рушили на лови в ... ліси.

1. Назва, автор.

5. Тема, ідея.

2. Час написання.

6. Образи.

3. Жанр, літературний рід.

7. Особливості художньої мови

4. Присвята (якщо є).

7 балів

III. Напиши на основі змісту вивчених творів роздум «*Усвідомлення потреби виховання в собі віри в перемогу добра, краси, справедливості*» (обсяг – до 1,5 сторінки).

12 балів

Усього 25 балів

Усього 25 балів

Тернопільський ОКІШПО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
8 клас

Українська література

I. Дай стислі пояснення (1 – 2 речення).

З погляду теоретика літератури...

1. Які особливості *речитативу*? Відповідь ілюструй прикладами з творів, які вивчали.

2 бали

З погляду дослідника художнього тексту...

2. Які особливості пісень Марусі Чурай? Чи властиві їм популярність, фольклорна основа і народнопоетичні образи? Відповідь аргументуй.

2 бали

З погляду ерудита...

3. Леся Українка, Т. Яблонська, І. Айвазовський, А. Вівальді, Чайковський... Що об'єднує цих митців?

П.

2 бали

II. Заповни паспорт твору.

Ой ти станеш на воротях,

А я в закаулку,

Дамо тому стиха лиха

Та вражому турку!

Ой ти станеш з шабелькою,

А я з кулаками,

Ой щоб слава не пропала

Проміж козаками.

Ой козак до ружини,

Бурлака до дрюка:

Оце ж тобі, вражий турчин,

З душею розлука!

1. Назва твору, автор.

2. Час, обставини написання.

3. Літературний рід і жанр, присвята (якщо є).

4. Тема, мотиви твору, ідея.

5. Образи.

6. Строфа (особливості будови). Римо-ритмічні особливості мови твору.

7. Різноманіття художніх засобів у творі.

7 балів

III. Напиши на основі змісту вивчених творів роздум «*У чому призначення поета?*» (обсяг – до 2-х сторінок).

12 балів

Усього 25 балів

Тернопільський ОКІППО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап, 2019/2020 навчальний рік
Українська мова, 9 клас

I. Напиши у публіцистичному стилі есе (обсяг – до 2-х сторінок) *«Де праця, там і щастя»*, використавши односкладні та двоскладні речення. Познач два – три односкладні речення хвилястою лінією. **13 балів**

II. Запиши речення, усуваючи дужки і риски, за потреби встав замість крапок відповідні літери, знаки і розстав пропущені розділові знаки. Зроби повний синтаксичний розбір речення (підкресли члени речення, надпиши над ними частини мови, дай характеристику всій конструкції).

На дорозі (с/з)тояли буйволи зас..пані травною і/й перший промін.. сон..ця лягав на море (М. Коцюбинський). **7 балів**

III. Відредагуй речення і запиши їх.

1. *Посіяли ярі зернові на дві тисячі п'ятсот тридцяти гектарах.* 2. *Вас чекають двадцять хвилин кращої музики.* 3. *«Ой, даруйте», - чесно вибачилася жінка, наступивши на ногу супутниці.* 4. *Що з цього вийде, наразі дізнаємося.* **2 бали**

IV. Виконай завдання, дотримуючись чіткості та лаконічності у висловленнях.

1. Установи відповідність між запозиченими словами та українськими відповідниками до них (за кожну правильно встановлену відповідність – 0,25 бала)

1. консенсус	А посол
2. паритет	Б згода
3. аудит	В рівність
4. реєстр	Г перевірка, облік
	Я Д список.

Виконай фонетичний аналіз слова *рівність*.

2. Правильно вжито відмінкове закінчення обох іменників у рядку

А зустріч шостого листопада, краса осіннього листопада

Б розклад руху потягу, не відчувала до нього потяга

В не отримав рахунка за тепло, не дізнався рахунка матчу

Г упродовж тривалого терміну, аналіз іншомовного терміна

3. У всіх складносурядних реченнях не треба ставити кому між простими частинами, **КРІМ**

А Де-не-де біля вирв сивіє безводний полин або куциться пахучий чебрець.

Б Під осінніми високими зорями затихають оселі і тепер стає чутнішою мова роси.

В В одну мить розсунувся простір і стали ближчими зорі.

Г Біля берега стояли човни й купалася юрба молоді.

Із одного з речень випиши дієслово і виконай його морфологічний розбір.

3 бали

Усього 25 балів

Тернопільський ОКІШПО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
9 клас

Українська література

I. Дай стислі пояснення (1 – 2 речення).

З погляду теоретика літератури...

1. Назви особливості *балади* як жанру літератури.

2 бали

З погляду дослідника художнього тексту...

2. Розкрий поняття «*мотиви народної родинно-побутової пісні «Цвіте терен ...»*»

2 бали

З погляду ерудита...

3. Назви двох-трьох українських письменників, їхні твори, у яких використано *біблійні мотиви, теми, образи, сюжети*.

2 бали

II. Заповни паспорт твору:

*Пісня та мила, пісня та люба —
Все про кохання, все про любов,
Як ми любились та й розійшлися.
Тепер зійшлися навіки знов.*

1. Назва твору, автор.
2. Літературний рід і жанр.
3. Тема, мотиви твору, ідея.
4. Образи, зображені в творі.
5. Особливості строфічної будови
6. Римо-ритмічні особливості мови твору.
7. Різноманіття художніх засобів у творі.

7 балів

III. Напиши на основі змісту вивчених творів роздум (обсяг – до 2-х сторінок)
«Актуальність сьогодні філософських суджень Григорія Сковороди».

12 балів

Усього 25 балів

Тернопільський ОКІППО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
10 клас
Українська мова

I. Напиши висловлення (обсяг – до 2-х сторінок) «*Лікувальні властивості слова*». Для доведення власної думки сформулюй аргументи (не менше двох), наведи приклади з української літератури. У тексті використай щонайменше два складні речення з різними видами зв'язку. Познач ці речення хвилястою лінією.

13 балів

II. Запиши речення, уставивши (за потреби) замість крапок відповідні літери, знаки, розкривши дужки, знявши риси та розставивши пропущені розділові знаки. Побудуй структурну схему синтаксичної одиниці. Виконай повний синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом частину мови, дай загальну характеристику всій конструкції й компонентам як умовно простим реченням).

Небо по/літ..ньому кві..часте по небо/схилу де збилис.. в/у в..селий табунец.. білі хмарки воно було темно/блакитним.

7 балів

III. Відредагуй речення і запиши їх.

1. Підрахунок голосів провели за тридцятьма чотирма округами. 2. Любий покупець має право перевірити правильність показів ваговимірювальних приладів. 3. Поздоровляю Вас зі святом і у Вашому обличчі весь Ваш колектив. 4. Чомусь багатьом цього року не повезло.

2 бали

IV. Виконай завдання, дотримуючись чіткості та лаконічності у висловленнях.

1. Спиши слова, знявши риску:

С/покон/віку, без/кінця/краю, не/в/зможі, без/наміру, в/нагороду, до/сита, за/для, як/слід, на/світанку, по/іншому, не/до/в/подобі, не/сьогодні/завтра.

2. Установи відповідність між антонімічними фразеологізмами (за кожну правильно встановлену відповідність – 0,25 бала):

1 душі не чути

А пасти задніх

2 дерти кирпу

Б бити байдики

3 розпускати губу

В мати зуба

4 ламати хребта

Г валятися в ногах

Д прикусити язика

3. Установіть відповідність між запозиченими словами та українськими відповідниками до них (за кожну правильно встановлену відповідність – 0,25 бала):

1	субсидія	А	обізнаність
2	евфонія	Б	допомога
3	субординація	В	підпорядкованість
4	компетентність	Г	співвідношення
		Д	милозвучність

4. Правильно утворено ступені порівняння прикметників у рядку

А освіченіший, сама порядна, твердіший

Б бадьоріший, наймиліший, самий головний

В білявіший, вагоміший, найбільш вузечий

Г активніший, червоніший, лагідніший, щоякнаймиліший

Д найменш здібний, кращий, зеленавіший, мертві ший

5. Утвори словосполучення і запиши їх (за кожен правильно встановлену відповідність – 0,25 бала):

1.	світло	А	включити
2.	засідання	Б	відкрити
3.	журнал	В	відчинити
4.	квартирку	Г	увімкнути
		Д	розгорнути

6. Вставним словом ускладнено речення (розділові знаки пропущено).

А На щастя всіляке май серце однаке.

Б На щастя на долю хай зозулі віщують літа.

В Зустріти сажотруса кажуть на щастя.

Г Рушник символічна стежина вишита на щастя.

Д Люди вішають над дверима підкову сподіваючись на щастя.

Виконай фонетичний та морфологічний аналіз слова *сподіваючись*.

8 балів

Усього 30 балів

Тернопільський ОКІППО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап, 2019/2020 навчальний рік, 10 клас
Українська література

I. Дай стислі пояснення (1 – 2 речення).

З погляду теоретика літератури...

1. Який роман називають соціально-психологічним? Поясни особливості такого роману на прикладі вивченого твору. **2 бали**

З погляду дослідника художнього тексту...

2. Яку вічну проблему розв'язує І. С. Нечуй-Левицький на сторінках повісті «Кайдашева сім'я»? **2 бали**

З погляду ерудита...

3. Яка специфіка *розвитку театрального мистецтва в Україні наприкінці XIX століття*? **2 бали**

II. Заповни паспорт твору, з якого узято такі рядки:

Недалеко от Богуслава, коло ..., в довгому покрученому яру розкинулось село ... Яр в'ється гадюкою між крутими горами, між зеленими терасами; од яру на всі боки розбіглись, неначе гілки дерева, глибокі рукави й поховались десь далеко в густих лісах. На дні довгого яру блищать рядками ставочки в очеретах, в осоці, зеленіють левади. Греблі обсажені столітніми вербами. В глибокому яру ніби в'ється оксамитовий зелений пояс, на котрому блищать ніби вправлені в зелену оправу прикраси з срібла. Два рядки білих хат попід горами біліють, неначе два рядки перлів на зеленому поясі. Коло хат зеленіють густі старі садки.

1. Назва твору, автор.

2. Час і обставини написання.

3. Літературний рід і жанр.

4. Тема, ідея твору.

5. Проблематика.

6. Система образів.

7. Різноманіття художніх засобів у творі.

7 балів

III. Напиши на основі змісту вивчених творів роздум (обсяг – до 2-х сторінок) «*Життєва позиція кожного важлива для суспільства*».

12 балів

Усього 25 балів

Тернопільський ОКІППО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
Українська мова
11 клас

I. Прочитай мікротекст і вислови власний погляд на порушену проблему (обсяг – до 2-х сторінок), використавши різні складнопідрядні речення (3 – 4). Познач ці речення хвилястою лінією. Для доведення власної думки сформулюй аргументи (не менше двох), наведи приклади з української літератури.

Одне з важливих завдань суспільства – виховати фізично, морально, соціально, духовно здорову людину. Адже стан здоров'я населення України свідчить про існування реальної загрози вимирання нації.

Людина сьогодні звикла сподіватися не на захисні сили свого організму, а на могутність медицини. Академік Амосов стверджував: «Щоб бути здоровим, потрібні власні зусилля, постійні і значні. Замінити їх не можна нічим».

13 балів

II. Запиши речення, уставивши (за потреби) замість крапок відповідні літери, знаки, знявши дужки і розставивши пропущені розділові знаки. Побудуй структурну схему синтаксичної одиниці. Виконай повний синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом частину мови, дай загальну характеристику всій конструкції й компонентам як умовно простим реченням).

Був прозорий соня..ний ранок і/й/та мовчазні навколишні простори дбайливо (у/в)стел..ні сріблестим с..ніговим кил..мом так яс..ніли навпроти сон..ця що аж с..ліпило очі.

7 балів

III. Відредагуй і запиши речення.

1. Наш народ відзначив сто дев'яносто дев'яте річчя з дня народження Т. Шевченка. 2. Хочу привітати усіх з наступаючими св'ятами. 3. Проілюструйте ваші міркування посиланнями на приклади з художньої літератури. 4. Нобелівська премія присуджується за щось конкретне, а не за працю всього життя.

2 бали

IV. Виконай завдання, дотримуючись чіткості та лаконічності у висловленнях.

1. Установи відповідність між запозиченими словами та українськими відповідниками до них (за кожну правильно встановлену відповідність – 0,25 бала):

1 імпліцитний	А однорідний
2 аморфний	Б різнорідний
3 комплементарний	В прихований
4 гомогенний	Г безформний
	Д взаємодоповнювальний

2. Подвоєння літер **НЕ** відбувається в усіх словах рядка:

- А бар...кади, тон...а, компрес..ор, мас...аж
Б фортис...имо, ем...іграція, ват..., барок...о
В телеграм...а, ас...иметрія, бон...а, ім...ітація
Г ас...оціація, клас...ний, шас...і, марок...анець

3. Граматично правильно утворено обидва словосполучення в рядку:

- А згідно наказу, відповідно до правил
Б йти берегом, знати за газетами
В називати на ім'я, відпустка через хворобу
Г вступити в інститут, узяти до уваги

4. До одного роду належать усі іменники в рядку:

- А турне, метро, колібри, канане
Б Хоккайдо, Баку, Токіо, Делі
В ООН, путь, собака, папороть
Г тюль, коала, ідальго, степ

5. Кома перед підкресленим сполучником ставиться в реченні (розділові знаки пропущено):

А Закони вод вітрів і хмар і світла відкрились нам у ті далекі дні.

Б Тієї осені не було нам спочинку ні вдень ні вночі.

В Ми в боротьбі пройшли крізь бурі і негоди і творимо життя незборне молоде.

Г Люблю я тебе вдень і вночі вранці і ввечері і не знаю краю своєї любові.

Д Моє щастя і ніжність у пісні хотів би зберегти.

6. З'ясуй, яким членом речення є підкреслені слова (за кожну правильно встановлену відповідність – 0,25 бала)

1 підмет	А <u>Співати</u> – не ціпом махати
2 присудок	Б <u>Бажання творити</u> виникає несподівано.
3 означення	В <u>Поезія</u> – це завжди <u>неповторність</u> .
4 обставина	Г <u>Ішов кобзар до Києва та сів спочивати.</u>
	Д <u>Любить людей мене навчила мати</u>

Виконай фонетичний та морфологічний аналіз слова **неповторність**.

8 балів

Усього 30 балів

Тернопільський ОКІППО
Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури
II етап
2019/2020 навчальний рік
11 клас

Українська література

I. Дай стислі пояснення (1 – 2 речення).

З погляду теоретика літератури...

1. До якого *різновиду роману* належить «Місто» Валер'яна Підмогильного?

2 бали

З погляду дослідника художнього тексту...

2. Назви риси індивідуального стилю Максима Рильського.

2 бали

З погляду ерудита...

3. Що ти знаєш про Соловки – місце ув'язнення українських письменників?

Назви декілька письменників, кого було заслано на Соловки.

2 бали

II. Заповни паспорт твору:

Ви знаєте, як сплять старі гаї?

Вони все бачать крізь тумани.

Ось місяць, зорі, солов'ї...

«Я твій» — дець чують дідугани,

А солов'ї!..

Та ви вже знаєте, як сплять гаї!

1. Назва твору, автор, час написання.
2. Літературний рід і жанр, присвята (якщо є).
3. Тема, мотиви, ідея твору.
4. Строфа (особливості її будови).
5. Римо-ритмічні особливості мови твору.
6. Різноманіття художніх засобів у фрагменті твору та творі.
7. Стилєві особливості творчості письменника.

7 балів

I. Напиши на основі змісту вивчених творів роздум (обсяг – до 2-х сторінок)

«Дорога до свого національного «Я».

12 балів

Усього 25 балів